

hennel

JAN HENNEL

Jan Hennel urodził się 18 stycznia 1922 roku w Warszawie. Podczas wojny był słuchaczem Państwowej Szkoły Budowy Maszyn i Państwowej Wyższej Szkoły Technicznej w Warszawie. Studia kontynuował na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej, uzyskując w 1948 roku dyplom magistra inżyniera radiotechnika. W roku akademickim 1959/1960 odbył staż naukowo-dydaktyczny w Stanford University i w Massachusetts Institute of Technology w USA. Stopień doktora nauk technicznych otrzymał w 1969 roku na Wydziale Elektroniki Politechniki Warszawskiej za rozprawę *Prawa przepływu prądu elektronowego ograniczonego ładunkiem przestrzennym*. W 1980 roku uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego.

Pracę zawodową rozpoczął w 1945 roku w Państwowym Instytucie Telekomunikacyjnym w Warszawie, gdzie w 1948 roku został kierownikiem Pracowni Miernictwa Lampowego. Równoległe podjął pracę w Politechnice Warszawskiej na stanowisku asystenta na 1/2 etatu. Od 1953 roku kierował działem w Biurze Konstrukcyjnym Zakładów Wytwórczych Lamp Elektrycznych w Warszawie. W latach 1956–1962 był doradcą technicznym w Przemysłowym Instytucie Elektroniki w Warszawie (na 1/2 etatu). Pełnoetatowym nauczycielem akademickim został w 1956 roku po uzyskaniu tytułu zastępcy profesora. W 1961 roku został starszym wykładowcą, a w 1970 roku docentem w Katedrze Przyrządów Elektronowych na Wydziale Elektroniki Politechniki Warszawskiej. Od 1980 roku pracował na stanowisku profesora w Instytucie Technologii Elektronowej (obecnie Mikroelektroniki i Optoelektroniki). Zorganizował zespół naukowo-

-dydaktyczny i kierował Zakładem Lamp Elektronowych w latach 1970–1978, a następnie Zakładem Przyrządów Elektronopromienowych i Mikrofalowych w latach 1978–1982. Po przejściu na emeryturę, w 1987 roku, nadal pracował na 1/2 etatu do 1992 roku, wykładając do 1995 roku.

Działalność badawcza Jana Hennela koncentrowała się wokół zjawisk fizycznych występujących w lampach elektronowych oraz metod badania parametrów tych lamp. Na uwagę zasługuje sformułowanie nowej postaci prawa opisującego przepływ prądu elektronowego w próżniowych lampach elektronowych (nagroda Ministra Szkolnictwa Wyższego w 1970 roku), monografia *Lampy mikrofalowe* oraz prace dotyczące mocy bombardowania wstecznego i bariery emisyjnej w lampach mikrofalowych o polach skrzyżowanych. Jan Hennel brał udział w pionierskich pracach nad konstrukcją i technologią pierwszych w Polsce lamp mikrofalowych dużej mocy (nagroda Ministra Przemysłu Ciężkiego w 1951 roku). Był

Słowa kluczowe

- lampy elektronowe
- przetworniki elektrooptyczne
- elektronika półprzewodnikowa

H

inicjatorem i współautorem licznych urządzeń pomiarowych dla przemysłu lamp elektronowych. Wdrożone przez niego oryginalne metody badania znalazły bezpośrednie zastosowanie w produkcji (m.in. metoda oceny własności emisyjnych katod na podstawie pomiaru równoważnego prądu szumów, zastosowana do lamp nadawczych po raz pierwszy w skali światowej). Jest autorem lub współautorem około 40 artykułów naukowych, komunikatów i referatów konferencyjnych, a ponadto publikacji informacyjnych dotyczących postępów wiedzy, kierunków i metod badawczych, opracowań encyklopedycznych i normalizacyjnych. Przez kilkanaście lat (od 1957 roku) reprezentował Polskę w Komitecie Lamp Elektronowych Międzynarodowej Komisji Elektrotechnicznej (IEC) (m.in. opracował projekt zalecenia IEC dotyczącego metod badania wzmacniających lamp mikrofalowych). Został też zaproszony do Komitetu Lamp Elektronowych w Institute of Radio Engineers, gdzie opiniował projekty zaleceń normalizacyjnych IRE (1959–1964).

Jan Hennel opracował i wygłosił kilkanaście różnych wykładów. Był kierownikiem ponad 50 prac magisterskich oraz promotorem 2 prac doktorskich. Jego działalność dydaktyczna związana była głównie z elektroniką próżniową, prowadził wykłady: „Lampy elektronowe”, „Lampy mikrofalowe”, „Przetworniki elektronooptyczne”, a następnie z elektroniką półprzewodnikową — od 1977 roku prowadził wykłady: „Podstawy elektroniki półprzewodnikowej” (później „Fizyka półprzewodników”) oraz „Przyrządy półprzewodnikowe”. Jest autorem 7 podręczników (w tym 3 współautorskich) i 5 skryptów. Książki te przez kilkadziesiąt lat stanowiły podstawowe pomoce dydaktyczne dla studentów wyższych uczelni technicznych w całym kraju. Podręcznik *Lampy elektronowe* (6 wydań w latach 1966–1977, w tym piąte w 1973 roku całkowicie zmienione), został wyróżniony nagrodą Ministra Szkolnictwa Wyższego w 1968 roku, a wspomniana już monografia *Lampy mikrofalowe* (wydana w 1976 roku) uzyskała nagrodę II stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. W 1986 roku ukazał się podręcznik *Podstawy elektroniki półprzewodnikowej* (II wyd.

w 1995 roku) — wciąż jest wykorzystywany. Za osiągnięcia dydaktyczne otrzymał Medal Komisji Edukacji Narodowej (1976) oraz Nagrodę I stopnia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (1987).

W latach 1970–1975 Jan Hennel był zastępcą dyrektora ds. dydaktycznych w Instytucie Technologii Elektronowej Politechniki Warszawskiej. Zorganizował i przez wiele lat kierował Studium Podyplomowym Technologii Elektronowej. W latach 1971–1973 oraz 1975–1984 był prodziekanem Wydziału Elektroniki. Od 1972 roku był przewodniczącym Komisji Rady Wydziału Elektroniki ds. przeprowadzania przewodów doktorskich w zakresie Technologii Elektronowej, a w latach 1984–1992 kierownikiem Studium Doktoranckiego Politechniki Warszawskiej w kierunku Elektronika i Telekomunikacja. Otrzymał złotą odznakę Zasłużony dla Politechniki Warszawskiej.

Jan Hennel współorganizował dwie krajowe narady elektroniki (1958, 1962), które położyły podwaliny pod rozwój elektroniki w Polsce. Był członkiem zespołów problemowych i autorem opracowań problemowych dla Komitetu Elektroniki i Telekomunikacji Polskiej Akademii Nauk oraz na I i II Kongres Nauki Polskiej. Od 1969 roku był członkiem Sekcji Elektroniki i Telekomunikacji Rady Normalizacyjnej Polskiego Komitetu Normalizacji i Miar. W 1975 roku został członkiem, a następnie przewodniczącym Rady Naukowo-Technicznej Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Elektroniki Próżniowej. Od 1975 roku był członkiem zarządu Oddziału Warszawskiego Elektroniki i Telekomunikacji Stowarzyszenia Elektryków Polskich, gdzie jako przewodniczący Komisji ds. Młodzieży i Studentów organizował coroczne konkursy na najlepsze prace dyplomowe z dziedziny elektroniki i telekomunikacji. Otrzymał wiele odznak honorowych Naczelnej Organizacji Technicznej oraz Stowarzyszenia Elektryków Polskich, a także Medal im. Prof. Mieczysława Pożaryskiego w 1979 roku.

Jest żonaty, ma dwoje dzieci. Władą językiem angielskim i niemieckim. Przez kilkanaście lat uprawiał turystykę rowerową. Interesuje się antropogenezą i genetyką.